

ՈՒՄՈՒՐՈՒ ՄԻԼԻՅԷ ԲՕԼԻԹԻՔԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷՅԷ

ՄԻԻԹԱՆԼԻԳ ՂԱԶԷԹԱ

ՀՈՒՄԵՐՈ 262 ՃՈՒՄՍ. ԷՐԹԷՍԻ

ԻԻԶԻՆՃԻՒ ՍԷՆԷ

29 ՅՈՒԼԻՍ 1872

Սէտայր Հաղորդէթ շիմոնիք հաթթատա իւշ տէֆա եանի Սալը, Բէնչէնպիս վէ ճումաա էրթէսի կիւղէրի քէպիր Զիւսիւ ին նէշը օլունաւագ Դաղէթանըն Ապօնաթը Սէնէվի 6. Աթը այըղը 3 պուշուդ վէ իւշ այըղը 3 մէնիտիյէ վէ պէհէր Զիւսիւսի 40 փարա տըր, Թաշրալար իչին բօթա իւնրէթի զամմ օլունուր: Ապօնաթըն Թարիխի պէհէր այըն պիրիստէն եախօտ օն պէշինտէն Իթիպար օլունաւագ տըր: Դաղէթայա տէրն օլունաւագ իչին կէօնտէրիքէք էվրագ վէ մէքեաթիպ Ղալաթատա Էրմէնի Բիլիսէսի սօգաղընտոն Ն. 19 ին մուրաղգամ Սէտայր Հաղորդէթ մաթպատընու իրաւ օլունուր: Իլանաթըն պէհէր սըրասը իւր տէֆա 100 փարա, Իրիննի տէֆա 60 փարա տըր: Ուղուն նէշրիյաթ իչին այըննու բաղարըդ օլունուր:

ԱՍԻԹԱՆԷ 29 ՅՈՒԼԻՍ

ՄԻԼԻՅԷ

Իտարէի սապըգա զէմաննտա միւլէթիմիզ հադգընտա իսթիմալ օլունան մուամէլէյի զուլմ ու ճէպրիյէնին պիր պաշըրմասը տախի ումուրու միլիյէյի ասիյէմիզին ատէմը ճէրեանը օլուպ, իսայը զէմանտէն պէրու ֆուգարանն վէ էֆրա. տը միլլէթին իչլէրի եիւզ իւսթիւնէ գալըպ ասլա ճէրեանընա միւսաատէ իթմէ. մէսինտէն տօլայը պագը կէօնէ վուգուա կէլէն զիանէ ֆուգարա պիր վաղըթ տա թէհամիւլ իտէմէզ օլտուղու տէրքեար իսէ տէ, նէ չարէ կիրիֆթար օլտուղու շու հալը փիւրմէլալ քէնտի տէրտինի իսթիրհամ իտէճէք թէրաֆտան թարի օլտուղունտան, խանախան էսէֆը տաղը տէրուն ին սիւքիւթ իտէրտի, համտ ու պէնալէր օլտուն հէզար քէրրէ:

Ալլան Փատիշահըմըզ էֆէնտիմիզ հաղորէթլէրինէ ուղուն էօմիւրլէր վէրսին:

Պու կիւնքիւ կիւն ճիւմլէմիզին մէյուսիյէթի մէսրուրիյէթէ թահվիլ օլուպ, տօգուզ օն այտան պէրու միլլէթիմիզէ օլան զուլմ ու թէսալլիւթտէն վէ վիճտանըմըզա միւտախիլէտէն վէ ֆուգարա սէրէնճամտէն խէլաս օլունտու:

Նասըլ քի իլան իթմիշտիք Բէնչէմ պիհ կիւնիւ սաաթ իքի ըատտէլէրինտէ Ղալաթատա 3. Փրկիչ քիլիսէսիսէ միլլէթիմիզին կէրէք ըուհայանլարը վէ քեաֆ. ֆէի ըուհասայը միւթէպէրանլարը վէ ա. վամ վէ էանաֆ 2000 քիչիտէն միւթէհա. վուզ ճէօմաաթ իճթիմա իթմիշտի, միլլէթիմիզին պուլունտուղու շու հալը էսէֆ իչթիմալտէն խէլասըմըզն իսթիրհամընը հափի Զաթը հաղորդէթ Սէտարէթփէնահի:

յէ վէրիլէճէք տըղունալ պատէլ գրաաթ միւնիպլինճէ ըուհայան վէ ալամ ճիւմլէսի տէ Սիւքէնի իսկէլէսինէ կիտիպ Սատրա. զամ հաղորէթլէրինին վիւրուտինէ միւնթա. զըր օլտուլար, պիր միւտտէթ կէշտիքտէ Զաթը վալայը հաղորէթը Սատրիւզըլամի թէշըթի պուլուրուպ իսկէլէյէ չըգտըզլա. ընտա Աշճըեան ֆաղիլէթլու վարդապէ. տին էլինտէ միւհէյիա իյլէմիշ օլտուղու արզուհալը կէօրիւպ ֆայթօնունու տուր. տուրարագ գապուլ պուլուրուպ, գրաաթ իտէր վէ թէրաֆլարընտան պէշ քիչի մէ. պուս կէօնտէրմէլէրինի թէնպիհ պուլու. ըուր մուսիսէրէն կիտէն մէպուսլար Սատրազամ էֆէնտիմիզ թարաֆլարընտան ֆէվգէլ ատէ իլթիֆաթ վէ իզզէթ կէօ. ըիւպ մէմունէն վէ մէսրուրէն կէլիւլէր:

Սայէի մէրհամէթվայէի հաղորէթը Փատիշահիտէ տէվլէթլու ֆէխամէթլու Միտհաթ փաշա կիպի հադգանիյէթ վէ ատալլէթիւլէր պիր զաթը ֆէթանէթսը. մաթըն զէմանը Վէքեալէթփէնահիլէրին. տէ մադսուտէ թէմամըլըլա մուաֆֆադ օլաճաղըմըզ մէմուլու գալիլէմիզ տիր:

Իչթէ սուրէթը Արզուհալ:

Մաարուզ չաքէրը քէմինէլէրի տիր քի

Մինէլ գատիմ սատազաթը միւսէլլէ. մէ վէ իթաաթը թամմէ ին թէպաաի խաս պահիրիւլիսթիաս Սալթանաթը Սէ. նիյէտէն պուլունուպ վէ պիլիմթիազ պէյ. նէլ էմաալ վէ էգրան մազհար օլտուղու. մուզ նիյամ վէ էլթաֆըն չիւքրիւնիւ պի. լիպ էտիլէյի խայրիյէի միւթէմաաիյէ ին սայէնիչինի ֆէյզ վէ չէրէֆ օլտուղումուզ հալտէ, պունտան ալթը սէնէ մուգատ. տէմ կիրիկիա բաթրիյինին վուգուի վէ. ֆաթըրիլէ միւնհալ գալընջ օլան քիւրսիլ մէշքիւր Տէր Սատտէթ սէրփիսգոպսուլ:

զու ին պիրլէշթիւրիւմէք շարթիլիւն Հա. սուն էֆէնտի պէնտէլէրի ուսուլը գատիմէ վէ մէշրուէ իւզրէ կիրիկիա բաթրիլի տախի ինթիսապ օլունամար ին Տէր Սա. տաթթ վէ թէվապիի պուլունան տիկէր փիսգոպսուլուզլարտա էլլի իւշ սէնէյի մի. լատիյէսինտէ միւստէյ վէ մէրի իւլ իճ. ըա օլան փիսգոպսուլարըն ինթիսապը գա. յիտէսի կիրիկիա բաթրիլիլինէ թապի օ. լան փիսգոպսուլուզլարա տախի թատիմվէ թէնիտ օլունամազ իւզրէ Գաթօլիք մէզ. հէպի ընյիսի ըուհանիսի թարաֆընտան մա. լիւմ օլան Բէվէրսուրուս նիզամնամէսի նէշը օլունամուշ իտի. իշ պու նիզամնամէ. տէ միւնտէրիճ պուլունան մէվատտըն պա. զըր հադգընտա կէօյա հուգուգու Սալ. թանաթը Սէնիյէյէ իիւլալ կէթիւրիւր եօլ. լու մանալէր իթա օլունամուշ օլմաղըն վէ վէ հուգուգու Սալթանաթը Սէնիյէ իսէ ալէլ ումում միլլէթի աճիզանէմիզ ին. տինտէ մէզհէպիմիզ միսիլլու մուգատտէ. օլտուղունտան մէվատտը մէզքիւրէ հադ. գընտա իյզահաթ վէ թաֆսիլաթը լազը. մէ իթասը ին թէէմինաթը միւզթաղիյէ. նին հուսուլինէ եէկտիլ վէ եէկճիհէթ սարֆը մէսաիի վէ իգտամ օլունամազտա ի. քէն միլլէթտէն պիր դաշ փիսգոպսու վէ ըահիպ վէ պունլարա միւլին օլան պագը էֆրատ վէ ալամ ըուհասայի ըուհանիյէի մէշրուէլէրի ալէյինտէ գատիմտէն պէրու փէրվէրտէ իտէկէլտիքլէրի զարագ վէ նէֆսանիյէթը շախիյէլէրինին իճրասը ի. չիւն պու տէֆա պու խուսուսի տաթթա ֆըրսաթը զանիմէ ատտ իտէրէք էվլէլա ըէիսի ըուհանիյէ տաթթը իթաաթէ վէ մուախիսէրէն տախի Գաթօլիք մէզհէպի էսասընը թատիլ ու թէպուլ վէ թաղի. ըէ գալըչարագ թապիի մէզհէպտէն խու. ըուհէլէրինի տալէթ իտիւպ, թահթը ա. ֆօրօզա տախի տիւշմէլէրի իւզէրինէ պիր

Թիտանըն սուհուլէթի իշխան տախթի Սէտա-
րէթտէ պիր սանտըզ վաղ իթտիրտիյնտէն
գաթօլիքէրին արզուհալընը տախի պի-
հագդըն գապուլ իթմէզտի, ֆագաթ քէն-
տի մէրհամէթլէրինտէն նաչի օրատա գա-
պուլ իտիւպ հաթթա Գաթօլիքէրին ըէ-
նա վէ նիպզլէրին իսթիմա պուլուրարագ
թէրաֆլարընտան պէշ ալթը քիշի մու-
րախիսա կէօնտէրլմէսին թէնպիհ պու-
լուրուպ Գաթօլիքէր թէրաֆլարտան տա-
խի Փատիշահմըզ էֆէնտիմիդէ վէ Սաա-
րագամ հագրէթլէրինտէ տուա վէ թէշէք-
քիւր իլէ տաղըլընտը: Իշթէ սըհհէթը
հալ պու օլուպ Եարգըլլարըն սէյլէտիք-
լէրի վէ սէյլէյէճէքլէրի եալանլար հէփ-
սի տէ պու գապիլտէն տիր:

ՏԱԽԻԼԻՑԷ

Ալէմանեա իմէրաթօրու հաչ-
մէթլու Կիյեօմ ճէնապլէրի Զաթը հագրէ-
թը Փատիշահիյէ թէլէկրաֆը մախսուս քէ-
չիտէ իտէրէք տէվլէթլու ֆէխամէթլու
Միտհաթ փաշա հագրէթլէրինտէն մէնէտը
ճէլիլ Սէտարէթէ նասալ վէ թային պու-
լուրուլուրըլլարըն թէպրիք իթմիշ տիր:
— Տէվլէթլու նէնապլէթլու Եուսուֆ
Խզգէտտին էֆէնտի չըզան բէնչէնպիհ
կիւնիւ մէարիֆ նէզարէթը ճէլիլէսի տա-
լիւրէսինտէ պիլ ապիմէ Զաթը վալայը հաչ-
րէթը Սէտարէթիէնահի վէ ճէնապը Մէ-
չիլիէթիէնահի վէ Եուրայը Տէվլէթ ըէի-
սի ուպուհէթլու տէվլէթլու Քեամիլ փա-
շա վէ սայըր վիւքէլայը ֆէխամ հագրաթը
հագրը պուլուրնտուզու հալտէ պիլ ճիւմէ
Մէքթէպը Րուշթիյէ չակիրտանընա շահա-
տէթնամէլէր թէվլի պուլուրմուշ տուր:
— Զաթը հագրէթը Թահտարիտէն
Սնտրագամ հագրէթլէրինտէ պէշ չիֆթէ
պիր գայըգ իհսան պուլուրուլուր տուր:
— Սապըգ Սաորագամ Մահմուտ Նէ-

տա քէնտի երկինտէ պիր վէքիլ թային
խտէրէք Ըսար-Ամպատա օթուրուր, օ պի-
րի տէ, եանի Գըմանդ մէմուրուր օլլու-
տա Ըսար-Ամպատա պիր վէքիլ պուլուր-
տուրարագ, Արպ-Ամպատա իգամէթ ի-
տէր: Պու սուրէթը իտարէյի Թէոտոր
քէնտիսի թէշքիլ իթմիշ օլմաղլէ, պու-
հալ կէրէք քէնտինտէ վէսլէսէլի ախլագը-
նը վէ կէրէք քէնտի առտմէլէրինտէ սատա-
գաթսըզ վէ թուղեանա մէյալ օլտուգլա-
րընը պէյան իտէր: Կէրէք Ըսար-Ամպա-
նըն վէ կէրէք Արպ-Ամպանըն մէմուրա-
րը իգամէթիւհահլէրի մէքիւր տաղարտա
օլտուզու հալտէ տախի, կէրէք ահալիյի
վէ կէրէք էրզագ վէ միւհիմմաթլարընը
ղասալ ու զարաթ իթմէյէ նակէհան հիւճմ
իտէն խըրըզլարտան վէ ապիլէրտէն վի-
գայէ իթմէք իշխան Ճըլկա բանայիլի կիւն-
լէրինտէ աշաղա ինէրէք: Պու իքի մէ-
մուրլար մայէթլէրինտէ պուլուրնանասքէր-
լէրինտէ իգամէթի իշխան կէրէք Ըսար-Ամ-
պատա վէ կէրէք Արպ-Ամպատա առտտի
մուսալաթ իւզըրէ ասըլ չատըր պիլիմինտէ
էվլէրի վար տըր: Պու տաղար հայիլ օլ-

տիմ բաշա վէ Եուրայը Տէվլէթ ըէիսի տա-
պըգ Նամըզ փաշա հագրաթընա 20 չէր
պին զուրուշ մաաղուիյէթ մաաղը թախ-
սիս պուլուրուլուր տուր:

— Սապըգ բօթա վէ թէլէկրաֆ նէ-
զարէթի թէրաֆլարտան օլան թէպտիլաթ
վէ թէնգիհաթ, նէզարէթը լահըգէ թա-
րաֆլարտան իստէ վէ իպգա իտիլիշ օլ-
տուզու իշիտիլմիշ տիր:

— Ղալաթատան Պէյօղլուրնա եէր ալ-
թընտան ինչա օլուրնան եօլուրն մէվլիլէրի-
նի եարմագ իշխան մահալլէրի սահապընա
վէրիլէճէք թաղմինաթ մըզտարընը թայ-
եին զըմնընտա Ալթընը տայրէտէ պիր
զօմիսիօն թէշքիլ օլուրնմուշ տուր:

— Զարշահպա կիւնիւ սաաթ սէքիլ
պուլուգ լատտէլէրինտէ Գուզկուհնուգ-
տա Իսկէլէ պաշընտա քեային գաղինտուր
իթթիգալինտէ պուլուրնան պիր Թահուր
խանէսինտէն աթէշ զուհուր իտիւպ, օլ-
էնստտէ չիտտէթլիճէ էսէն երլարզ ըիւզ-
կեարընտան անիտէ էթրաֆա սիրաէթ ի-
տէրէք թա իսկէլէտէն Իճատիյէ նամ մա-
հալէ գատար հէմէն Գուզկուհնուգլու թէք-
միլէն սիլիպ սիւքիւրմիւշ տիր, թահմի-
նէն պին խանէ վէ տիւքքեան միւհիթէրէք
օլուպ պիր քէլիսիլ կանտըր վէ իւշ չօ-
նուզուրն տախի պու կիւնէ գատար էլան
պուլուրնամաղըր ըիվայէթ օլուրնագտա տըր:

Հարիքի մէքիւրիւն իթֆաուր իշխան
թարաֆը Եահանէտէն պիր գաշ տէֆա
եալէրլէր կիթմիշ տիր վէ Վատրագամ
հագրէթլէրի վէ սայըր վիւքէլա տախի
մահալը հարիքտէ պուլուրնուպ ըէք չօգ
սայ վէ զայրէթ իթմիլլէր իսէ տէ, ա-
թէշ էթրաֆը եագաճագ արթըգ եէր պու-
լամամաղընտան հըզընալըպ սէօնմիւշ տիր:

Հիւքիւմէթը Սէնիյէ թարաֆընտան
հարիքաղտէկեանէ լէվաղիմաթ իրսալիյէ
էմըր ինթիպլէրինտէ թէշէպալիս օլուր-
նագտա տըր:

տուգլարը էմիլիէթ եիւղէնտէն միսաֆիր-
խանէ եէրինտէ տէ իսթիլտամ օլուրուր-
լար, Կալապատ թէրաֆլարտան մէմալիքի
Հապէշիյէ կէլէն օլուրնա, էյէր զէման
մուխաթարա զէմանը իսէ, տօլլու Ըսար-
Ամպալա կէթիլիլէր, լաքին էյէր իշէրի
թէրաֆլարտան, եախօտ իմէրաթօր թա-
րաֆլարտան պիր կէլէն օլուր իսէ, Արպ-
Ամպա մէմուրու նէզտինտէ գապուլ օլու-
նուր:

Մէքիւր տաղար թապիի զալէլէր
միսիլլու օլտուզուրտան օրայա աթըլան
պիր միւթթէհիմին օրատան ֆիրարի պի-
ղայէթ միւքիլ իտուկիւնտէն, հապսլանտէ
ճիհէթի իլէ տախի մէհուր տուրլար, ճի-
վար քէյլիւքլէրինտէ ահալիսինտէն օլմագ
իւզըրէ թախսիս օլուրնմուշ պըր պըր թօմ-
րուգ աղալարը վէ պէքիլէր վար, հէր
հաֆթա սըրա իլէ նէօվլէթ պէքլէմէյէ
կէլիլլէր, վէ պուլարընտէն առտտի մահ-
պուլարընտէն առտտինտէն զիյատէ օլմալը
տըր, հէմ պու վաղիֆէ գաթէն ճէպլին
մէմուրուրնա պիլտ տէլիլ տիր: Եայէթ
մահպուլտարտան պիրի գալաճագ օլուր ի-

— Սաորը սապըգ Մահմուտ փաշա
կէլէն չարշահպա կիւնիւ Պէյլէրպէլինտէ
քեային սահիլխանէի հագրէթը Սատրագա-
միյէ աղիմէթ պուլուրմուշլար տըր:

— Իթալիա տէվլէթի նէզտինտէ Ֆի-
լէմէնկ սէֆիրի պուլուրնան Մ. Հօլտօլիյէ
պու քէրրէ Սալթանաթը Սէնիյէտէ Իթա-
լիա սէֆիրի նասալ օլուրնագաղը Լ. Թէրփէ-
մահքի տիր:

— Տէրսաստէթ Ֆրանսա սէֆիրի Մ.
Վօկէ ճէնապլէրի կէլէն չարշահպա կիւ-
նիւ Ֆրանսայա աղիմէթ իթմիշ տիր:

— Իթալիա տէվլէթի նէզտինտէ Սալ-
թանսթը Սէնիյէ սըրքեաթիպի Խրիսթի-
տի էֆէնտի մուվագգաթէն Ասիթանէյէ
կէլէճէքմիշ:

— Թայշ զաղէթաթըն իշարաթընա
նաղարէն, Ամէրիգայը ճէնուպիտէ Ար-
ժանթիս հիւքիւմէթի, Պրազիիս հիւքիւ-
մէթինտէ պազը կէօնա իթտիյի թէքիֆէ,
հիւքիւմէթը միւշարիլէյահ թարաֆընտան
չէյլէճէ ճէվապ վէրիլմիշ տիր: « Պրազի-
իս հիւքիւմէթի մուհարէպէ արզիսինտէ
վէ եախօտ քիւլիւք պիր սէպէպ իլէ գալ-
կայա դըյամ իտէր հիւքիւմէթլէրտէն տէ-
լիլ տիր, վէ լաքին իսապէր վէրիլիւր իսէ
հուգուգուրնու մուհաֆաղա իթմէք իշխան
հէր հալտէ մուհարէպէյէ հագրը օլտու-
ղուրնա պիլտիլմէքտէն իճթինապ իթմէզ
տէմիշ իսէ տէ, գարշըրը տահա պիր ճէ-
վապ զուհուր իթմէմիշ տիր:

— 1871 սէնէփ քեանուրի էվլէլին
31 ինէ տէկին Բրօթէթմանլար թարաֆըն-
տան մէմալիքի մահրուսէյի Եահանէտէ,
305295 տտէտ Աստուաթաղուշ, եանի
Ահտը Աթիք թէսմիյէ օլուրնան քիթապ
սաթըլմըշ տըր, վէ հասըլաթը տախի 17732
ղուրուշա պալիլ օլմուշ տուր:

— Պիր գաշ կիւնէ գատար էսկի քէօր-
րիւ գալտըրըպ եէրիճէ թիմուր քէօրիւ
վաղ օլուրնագաղը վէ էսկիսինտէ տախի միւ-

սէ, օ հաֆթա նէօվլէթ սաղլայան պէք-
ճիլէր եա ծոնն եէրինտէ վաղը մահպուս
օլուրլար, եա տա իտամ գըրընըլար:
Մահպուսլարըն ֆալիլեաթը եախօտ խըտ-
մէթքեարլարը վար իսէ, անլէր տախի օ
մահպուսլարըն իշթիաճընա նէզարէթ վէ
խըտմէթ իշխան օ մահպուստա անլէրինտէ
նընտա պուլուրնուրուլուրլար: Մահպուս-
լար հապըստան չըզըպ պիր պէքճիլին նէ-
զարէթի թախթընտա տաղտա կէզիպ տօ-
լապալիլլէր: Սէպիլլէրի թախիլլէր զը-
լընտըրը զէման քէնտիլէր անագլարընտա-
քի օլան զինճիլին եէրինտէ պիր բաշալրա
(քուրշ) պաղլարլար, քի մահպուս օլտուգ-
լարըն վէ մահպուստան չըզարգլարընը
թիլքեարը իշին 24 սատթ աեագլարընտա
գալըր, վէ տօսթլարը եանլարընա կէլիպ
զէվգ իտէրլէր, Զինճիլին հալթաթը (ա-
նուր) տէմիւրտէն պիր տէյէնէք բարշաթ
օլուպ, պահագլարընը իշինտէ ալարագ, ի-
քի ուճուրն չէքիլլէրէք կէրիլիպ եան-
լայըտըն աղըզ աղըզա պաղլարլար քի էք-
սէրէ հաճէթ գալմաղ:

(Տէվ-4)

